СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань культури і духовності

21 червня 2017 року

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, в нас є кворум. На розгляді два питання. Одне дуже коротке, я пропоную з нього почати. Це проект Постанови про відзначення на державному рівні 100-річчя з дня народження видатного вченого лікаря-хірурга, громадського діяча, Героя України Олександра Олексійовича Шалімова (реєстр. № 6168), поданий народними депутатами Ляшком, Мосійчуком, Кириченком, Скуратовським.

Друге питання складніше – про шляхи вирішення проблеми переміщення музейно-архівних фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України та Музею Української революції 1917-1921 років у зв'язку з реконструкцією будівель.

Ось такий порядок дня. Присутні: Княжицький, Єленський, Лесюк, Тарута. Є запрошені від Міністерства культури, Фонду державного майна, Державного управління справами, Національної спілки письменників, Міністерства юстиції, Інституту національної пам'яті. Я не буду зачитувати весь список запрошених, бо це буде довго, але всі ці люди тут присутні.

Колеги, хто за такий порядок денний, прошу голосувати. Дякую, рішення прийнято.

Отже, перше питання, воно коротке.

ТАРУТА С.О. Треба підтримати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Немає заперечень? В нас є два варіанти: або ми окремою постановою робимо чи вносимо зміни до великої постанови.

ТАРУТА С.О. Змінами краще.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А в нас інших немає змін. Лише ця.

КОЛЕСНІЧЕНКО-БРАТУНЬ Н.Р. Це 2018 рік. Це буде формуватись у вересні.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте, 100-річчя Шалімова це 2018 рік?

ТАРУТА С.О. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Добре. Ми тоді приймаємо рішення внести це до постанови на 2018 рік, яка готуватиметься. Так, колеги? Хто за це, прошу голосувати. Дякую. Рішення прийнято.

Тепер головне питання – про шляхи вирішення проблеми переміщення музейно-архівних фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України та Музею Української революції 1917-1921 років у зв'язку з реконструкцією будівель. Комітет розглядає це питання в порядку контролю за виконанням статті 20 Закону України "Про культуру" і статті 13 Закону України "Про Національний архівний фонд та архівні установи", а також статті 14 Закону України "Про музеї і музейну справу". Відповідно до цих законів забороняється виселення закладів культури, музеїв-архівів без надання рівноцінного приміщення і забезпечення всіх необхідних умов для збереження культурних цінностей.

Ми заслухаємо доповідь комітету, також у нас є бажаючі висловитись з цього приводу. Це Олена Валеріївна Чижова – директор Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, Неля Михайлівна Куковальська – генеральний директор Національного заповідника "Софія Київська", Микола Григорович Жулинський – директор Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка, Сергій Анастасійович Гальченко – заступник директора Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України, Лариса Іванівна

Брюховецька – мистецтвознавець, Костянтин Євгенович Новохатський – архівознавець і Олексій Якович Гаранін – виконавчий директор Спілки архівістів України.

Я розумію, що в нас є якась презентація?

КОЛЕСНІЧЕНКО-БРАТУНЬ Н.Р. Це підготувала пані Чижова.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тобто це до виступу.

КОЛЕСНІЧЕНКО-БРАТУНЬ Н.Р. Ще в нас присутній представник Державної служби архіву.

БОНДАРЧУК І.В. Заступник голови Державної архівної служби Бондарчук. Дозволите?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Будь ласка.

БОНДАРЧУК І.В. Шановний пане голово, шановні народні депутати, присутні. Дякую вам за реакцію на наше звернення, що ви зібрали засідання комітету, ми вам дуже вдячні. Голова Державної архівної служби знаходиться у відпустці і за погодженням з міністром юстиції ми сьогодні представляємо Державну архівну службу.

Ви всі знаєте, що в цьому році у вересні буде відзначатись значуща подія – 100-річчя архівної справи в Україні. Готується указ Президента, низка заходів. Але у вересні спливає термін договору оренди з заповідником "Софія Київська".

Ми протягом двох років, навіть трьох років, коли я був заступником міністра юстиції, звертались до Фонду державного майна, знаючи, що там знаходяться з 1918 року заклади архівів, там колись був архів з історії, а ця будова була надана в 1953 році постановою Ради Міністрів УРСР. Ми

розуміємо, що це цілісний майновий комплекс і ми вели роботу з Фондом майна і Кабінетом Міністрів. Але як правильно було вами зауважено, пане голово, що не рівноцінне приміщення, тому що ми пам’ятаємо тяжку долю Музею Києва, як він в ящиках виїхав і що з тих ящиків на сьогодні лишилось. Не все, на жаль. І взяти на себе відповідальність, зробити злочин, виїхати будь-куди, в приміщення, яких не існує і які не пристосовані, ми не можемо. Чому?

Фонд державного майна надає нам інформацію відповідно до того державного реєстру, який він має, куди міністерства та відомства дають те, що їм не потрібно, те, що вони не здали в оренду Це якісь ангари, непристосовані приміщення і щоб їх обладнати треба величезні кошти. Воно не наше, кошти великі. Ми вважаємо немає ніякої можливості зробити це найближчим часом і немає в цьому ніякого сенсу. Чому? В презентації буде про це розказано, я роздам вам цю брошурку. Ви чудово всі знаєте, що на Солом’янській площі знаходиться недобудований комплекс центральних споруд державних центральних архівів України. Ось ця ліва "свічка", вона добудована на 90 відсотків. Ми говорили з будівельниками і вони сказали, якщо буде фінансування Києва, ми за 12 місяців, давайте накинемо ще 30 відсотків, ми розріжемо стрічечку. Є вже навіть закуплене німецьке обладнання.

То навіщо ми будемо брати якісь ангари заводські, вкладати туди гроші, коли планувалось, є затверджений проект. Виділялись великі бюджетні кошти. Є проект, який розглядався на Кабінеті Міністрів. Ми говорили з Кабінетом Міністрів зараз, що якщо була би підтримка Верховної Ради, була би підтримка комітету, на той рік закласти в бюджет хоч на половину на цю "свічку", на це приміщення, то тоді вирішується питання добудови.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я зрозумів. Дякую. Ми будемо ще спілкуватись, просто, щоб ми не затягували час.

ЧИЖОВА О.В. Доброго дня, Микола Леонідович, шановні народні депутати, я хочу на початку свого виступу подякувати всім за те швидке реагування і за ту можливість, я впевнена, що ми сьогодні всі разом вирішимо цю нагальну проблему, нагальне питання, яке триває вже не перший рік. Ми теж схвильовані ситуацією, яка є на території нашого архіву, ми теж за збереження пам'яток, але головне питання стоїть, куди перемістити найбільший архів Європи. Ми зробили величезний аналіз і можемо свідчити про те, що єдиний архів – це російський архів літератури і мистецтва зберігає більше документів, ніж ми.

Створений більше, ніж 50 років тому за вимогою творчих спілок, а саме, особисто Олеся Гончара як голови Спілки письменників та Павла Загребельного. Постановою Ради Міністрів було закріплено на законодавчому рівні місцерозташування нашого архіву.

Я хочу зупинитись на декількох моментах. По-перше, це унікальність нашої установи. Вона полягає у поєднанні трьох напрямків діяльності: архівної, бібліотечної та музейної частини, яка сформована з надходжень приватних родинних колекцій діячів літератури і мистецтва, які сформовані в склад єдиних архівних фондів і носять ім'я того чи іншого представника літератури і мистецтва.

Завдяки кропіткій праці архівістів, тих доручень, які сьогодні ми маємо від держави зберігати, формувати Національний архівний фонд, були сформовані такі особові архівні фонди діячів літератури і мистецтва: Тараса Шевченка, Іван Франка, Івана Нечуй-Левицького, Бориса Грінченка, Олександра Довженка, родинними фондами Беретті, Язових, композитора Миколи Лисенка, Ревуцького, Кирила Стеценка, музичних діячів Марії Заньковецької, Софії Тобілевич, Івана Алчевського. Архів-музей активно комплектується документами митців української діаспори з Австралії, Бразилії, Канади, США. Нам активно передає пані Віра Вовк, у нас є фонд Івана Багряного, Богдана Подолянка, Яра Славутича.

Особливо важливо сказати, що в нас зберігаються архіви письменників неокласиків: Зерова, Драй-Хмари, Рильського, Могилянського, Антоненка-Давидовича, Дзюби, Драча, Жиленка, Коцюбинської, письменників, які зазнали безпідставних репресій: Антоненка-Давидовича, Остапа Вишні. Тобто сотні прізвищ. Але важливо говорити мовою цифри.

На сьогоднішній день ми маємо 1414 архівних фондів. З них 123 фонди підприємств і організацій національного значення. Я хочу сказати, що саме в нашому архіві зберігаються фонди всіх національних театрів, всіх національних спілок. В нашому архіві зберігається повний архів нашої Національної премії імені Тараса Шевченка, кіностудії Довженка.

В нашому приміщенні сьогодні розміщується 16 архівосховищ, загальною площею 1408 квадратних метрів. Але можна говорити довго про унікальність нашого архіву і дуже важливо сказати про комплекс меморіальних кабінетів. Я наголошувала на тому, що ми незвичайний архів, тому що саме у співпраці з діячами літератури і мистецтва, з їх родинами ми маємо такі унікальні фонди. Не ми, а держава має такі унікальні фонди. У свій час знову ж таки родинами були передані меморіальні речі і була відтворена атмосфера тих років і атмосфера робочих кабінетів.

Але дуже важливо сказати, що в нас один з унікальних кабінетів Олександра Петровича Довженка. У нас за заповітом і за бажанням самого Миколи Глущенка, потім його вдови і брата є меморіальна майстерня. Але все це підкріплено актами передачі, актами дарування. Це дуже важливо розуміти, якщо говорити про нерозпорошеність фондів і про ті важливі речі як цілісність фонду. Це обов’язково буду наголошувати не один раз.

Тому, як говорив заступник голови Державної архівної служби, і ми, і архівна служба постійно ініціюємо питання щодо переміщення нашого архіву. Але маючи такий унікальний фонд, маючи таку величезну кількість фондосховищ, всі розуміють, яка це вага і яка це кількість, тому важливо дуже принципово підійти до цього питання і щоб було забезпечено

виконання законодавства про музейний фонд і Національний архівний фонд України.

Так от представники архівної служби і архіву-музею здійснили попередній огляд запропонованих приміщень. Ми самі ініціюємо це питання, тому що час іде і 29 вересня ми як архів станемо перед питанням сплати комунальних послуг, тому що юридичної підстави знаходитись там не буде і це заведе в якийсь глухий кут. Тому ми об'їжджаємо активно ці приміщення, які нам надає Фонд державного майна. Я пропоную короткий огляд приміщень, які ми переглянули.

Останнім листом Фонд державного майна надав нам 6 адрес. Приміщення за адресою вулиця Олексія Терьохіна, 8-а, Державне підприємство з питань сертифікації та захисту прав споживачів, орган управління Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Загальна площа запропонованого під час огляду приміщення для потреб нашого архіву становить 2411 квадратних метрів. Коли я говорила про квадратні метри, то це тільки сховища, є робочі кабінети.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А загалом у вас скільки зараз?

ЧИЖОВА О.В. 3691 квадратний метр загальна площа приміщення. Є меморіальні кабінети, є читальний зал, є зал для експозиції. Тому повертаюсь до цієї адреси.

Загальна площа, яка була запропонована, 2411 квадратних метрів. Приміщення розташоване у п'ятиповерховій будівлі. Фактично для розміщення нашого архіву пропонують другий, третій, четвертий поверхи. На момент огляду приміщення встановлено: запропонований об'єкт знаходиться в занедбаному стані і тривалий час не використовувався, не відповідає санітарним та технічним нормам, до того ж приміщення має площу, набагато меншу, ніж потрібно для збереження національного архівного фонду та музейного фонду України. Під будівлею проходить

тепломережа, яка знаходиться в аварійному стані. Зі слів керівника, відбуваються постійні аварії на теплотрасі та декілька місяців тому був вибух метану, який скупчився під землею. Поточний капітальний ремонт не проводився тривалий час.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А як це виглядає, коли ви переїжджаєте, вам хто ремонт забезпечує? Держава?

ЧИЖОВА О.В. Так. Повинна забезпечувати держава.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тобто вам запропонували вибрати ті приміщення, які би вам підійшли для того, щоб там можна було зробити ремонт.

ЧИЖОВА О.В. Так. Ремонт і обладнання, тому що для нормального функціонування архіву-музею потрібно кондиціонування, потрібен певний режим, потрібна охоронна система і так далі. Існуюча електромережа потребує заміни, є тріщини на стінах, відсутня пожежна сигналізація.

Вулиця Солом’янська,5. Балансоутримувач київська філія НДІ Укренергомережпроект, орган управління Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. На момент огляду комісія встановила: загальна площа запропонованих приміщень складає 1565 квадратних метрів, розміщених на восьмому та дев’ятому поверхах. Вікна зношені, потребують заміни. З першого по восьмий поверхи знаходяться підприємства, які орендують приміщення. На першому поверсі розміщені заклади громадського харчування. Існуюча електромережа потребує заміни, штукатурка місцями обсипана.

Я хочу сказати, що є неспівпадіння між запропонованими квадратними метрами і фактичними. Коли ми виїжджали на місце, то нам озвучували інші квадратні метри. На стелі восьмого поверху виявлений грибок, відсутня

система кондиціонування повітря. Запропоноване приміщення є офісним приміщенням, тобто абсолютно відсутнє приміщення для архівосховищ.

За адресою вулиця Гарматна, 2. ДПО "Київприлад", орган управління Державне космічне агентство України. Загальна площа запропонованого під час огляду приміщення озвучена була 2000 квадратних метрів, хоча в листі була інша. Приміщення розташоване на території промислового підприємства. У зв'язку з тим, що орган управління державне космічне агентство України, нам не вдалось встановити виробництво, яке відбувається на території цього підприємства, тому це теж велике питання.

На момент огляду комісія встановила, що нам пропонуються другий та третій поверхи. На першому поверсі знаходяться підприємства та цехи, поруч половина другого поверху розділена, здаються в оренду і теж стоять станки. Опалення відключено в зв'язку з економією фінансів. Підприємство всього працює два дні, є пропускна система.

Далі, вулиця Празька, 5. НДІ "Еластик" Міністерство економічного розвитку та торгівлі України. Загальна площа складає 472 квадратних метри.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте, у вас зараз скільки квадратних метрів? Вам було запропоновано якесь приміщення, яке має аналогічну площу чи більшу площу?

ЧИЖОВА О.В. Ні. Хоча в листах Фонд державного майна реагував на наші звернення по квадратним метрам. Ми заявляли 4500 з перспективою, тому що ми щорічно поповнюємо наші фонди майже на 12 тисяч документів.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви хочете щось сказати?

МАЗУР Т.В. Так. Я думаю, що було би правильно показати, в якому ви приміщенні знаходитесь зараз і в якому воно стані, бо є висновок про його аварійність. І було би правильно сказати, чи всі ті площі, які вам сьогодні

віддані, ви використовуєте за цільовим призначенням, бо у вас є площі, які вільні і очевидно ви могли би розміститись в трошки менших приміщеннях. Це як репліка.

ЧИЖОВА О.В. Якщо можна, то я закінчу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Будь ласка.

ЧИЖОВА О.В. Празька, 5. Це все під промислові підприємства і це дуже важливо. Всі повинні розуміти, яка аура і атмосфера утворені навколо архіву.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я вам вірю і я це бачу. Ви на мене не ображайтесь.

ЧИЖОВА О.В. Я перепрошую, я іду далі. У мене є можливість виступити.

ТАРУТА С.О. Нам же треба головне. Ви зараз нас поглиблюєте у всі деталі та дрібниці. Ви нам головне скажіть.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зрозуміло, що Фонд державного майна не надав відповідної пропозиції адекватного приміщення, який в термін до вересня можна було би привести в той стан, щоб ви могли туди переїхати.

ЧИЖОВА О.В. Так. Є декілька нормативних актів, які говорять про вимоги. Це положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я зрозумів. Давайте так, колеги, щоб ми гаяли час. У нас архівна служба знаходиться у підпорядкуванні з певного часу Міністерства юстиції. В більшості європейських країн вона знаходиться у підпорядкуванні Міністерства культури. Якщо ми говоримо взагалі про архівну систему і підход до архівів, на жаль, ми не встигли в комітеті розглянути пропозиції, які напрацьовувались спільно з архівною службою та багатьма іншими людьми, по реформуванню архівної галузі, яке нам потрібно вирішити. У нас архівна служба працює відповідно до радянського стилю і традицій і ми повинні це змінити.

Зараз у нас є це питання. І це питання полягає в тому, що до нас звернулась велика кількість відомих людей, авторитетних в літературі і мистецтві, члени родин відомих українських письменників, з протестом проти того, що під час непідготовленого переїзду значна частина архівних фондів може бути просто знищена. Як я розумію, що якби я перевозив, то мав би керівник архіву завчасно вибрати приміщення, затвердити проект його реконструкції з вимогою сучасних норм зберігання архівних фондів, де відповідна кліматизація, де приміщення підходить. Після затвердження зробити план переїзду, план введення в експлуатацію після переїзду, а не робити це хаотично.

Разом з тим ми розуміємо, що існують проблеми і в того, в кого це приміщення є на балансі. Тут є пані Неля Куковальська, я хотів би вам зараз надати слово, щоб ви пояснили ситуацію з музеєм.

ТАРУТА С.О. Перед цим у мене маленька ремарка. Я трошки спровокую ситуацію і задам запитання дуже важливе. Ці архіви це дуже важливо і час їх руйнує. А от яка ціль цих архівів? А ціль полягає в тому, що ці всі архіви, там предмети були в якомусь музеї. Так треба, мабуть, стратегію правильно вибрати, щоб воно давало свою певну функцію для наших українців. І про це треба думати. Якщо ми будемо казати, що давайте зберігати ще 50 років, повірте, наші нащадки не будуть знати вже ці

прізвища, що це великі люди в історії України. Якщо ми не перемістимо в музеї, то час його зруйнує.

В кожній країні архіви для того, щоб зберегти і потім перенести в музей. Тому потрібна стратегія, а потім тактика.

МАЛЯРЧУК Т.М. Дозвольте. Я заступник директора Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України. У нас архів-музей. В нас відповідно нашого положення зберігаються музейні предмети, архівні документи і друковані видання. Слід також зазначити, що окрім основних функцій збереження, примноження, в нас є активне питання використання культурної спадщини.

На сьогоднішній день в нас започатковано багато проектів – це архівні зустрічі в архіві-музеї, на яких проводяться концерти, на яких проводяться творчі зустрічі з видатними діячами української культури, виставкова діяльність. Слід зазначити, що до 100-річчя Тетяни Яблонської була проведена велика виставка, на якій були присутні тільки за один місяць півтори тисячі людей. У нас великий читальний зал на 11 місць. Щомісячно до нас приходить більше 200 дослідників української культури, які пишуть монографії, дисертації. В нашому архіві було знято дуже багато художніх фільмів.

Тому питання використання архівного фонду в нас широке. Ми архів-музей і бібліотека. До нас приходить більше 500 відвідувачів в місяць. Тому не потрібно так говорити, що ми лише зберігаємо.

ТАРУТА С.О. Та ні, це було питання, щоб спровокувати цілу дискусію.

МАЗУР Т.В. Питання про провокацію було досить слушне, тому що є положення про Центральний державний архів-музей літератури, де ця юридична особа визначається як державний орган. Якщо ми почитаємо

завдання і функції, то ви не є музеєм, ви зберігаєте музейні експонати. Але музей не тільки зберігає, а одна з функцій музею – це експонувати.

До речі, сьогодні вранці я відвідала цей музей, на що мені ваш охоронець сказав, щоб якусь експозицію подивитись, у нас тут просто так не ходять, вам треба попередньо домовитись з директором. Я побачила, що всі меморіальні кабінети закриті на колодки, які опечатані. Тому питання: чи здійснюєте ви музейну діяльність? Як архів ви можливо функціонуєте, але ви не є музеєм в розумінні Закону про музеї і музейну справу. І це теж важливе питання, яке треба обговорювати. Так, ті речі, які там є, вони мають бути показані, але у вас немає умов на сьогоднішній день для експонування.

МАЛЯРЧУК Т.М. Слід зазначити, що відповідно до музейного законодавства всі музейні предмети опечатані. Коли до нас приходять люди, ми їх відкриваємо.

МАЗУР Т.В. У вас немає музейної експозиції.

МАЛЯРЧУК Т.М. На першому поверсі в нас зберігається музейна експозиція з архіву музею.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Будь ласка, Неля Михайлівна.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Дякую, що запросили і давайте на цю проблему подивимось з іншого боку: з боку охорони пам’яток. Ця проблема лежить на моїх плечах перш за все як людини, яка відповідає за весь комплекс, внесений до списку ЮНЕСКО і Міністерства культури як вищого органу.

Ви подивіться на це приміщення, в якому це зараз зберігається. приміщення знаходиться в аварійному стані. Це питання розглядається на рівні Кабінету Міністрів з 2002 року. Але з перших років це питання

ставилось в трошки іншому ракурсі, а сьогодні воно ставиться як гостроаварійний об’єкт. Коли Тамара була, то я їй одну річ показала, де вже із замкових склепінь випадає каміння. Ми ставимо маячки, а вони тріщать, ці камінці.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Можна я вам поставлю запитання?

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви творча людина. От щоб ви робили, якби сиділи на місці видатних керівників літературних музеїв, от їм пропонують приміщення, ви бачили які, а тут воно теж таке саме, от щоб ви самі зробили?

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Я думаю, що треба на рівні Кабінету Міністрів зібрати робочу групу та зайнятись цим питанням і негайно, тому що ми втратимо це приміщення і втратимо те, що в ньому зберігається.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. От якщо я іду в п’ятницю, у нас буде прем’єр-міністр. Ми з Сергієм Олексійовичем ставимо в залі йому питання при всіх, вимагаємо, щоб добудувати цей архівний комплекс, вимагаємо графік, терміни, але з вами домовляємось, що поки воно буде добудовуватись, щоб продовжили цю оренду.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Я просто боюсь, що завтра воно складеться. Ви просто подивіться, я ходжу під криміналом.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А що ви пропонуєте? Давайте тоді бігом кошти на ремонт.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Неможливо його зробити, без втручання в конструктив неможливо зробити ремонт.

МАЗУР Т.В. Як показує наша практика пошуку приміщень для Інституту книги, Українського культурного фонду, коли в це питання втручається особисто міністр і є проблема, то Фонд державного майна дуже часто пропонує приміщення, які є не в гіршому стані, ніж оце і які можуть бути використані під архівну діяльність.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте, я не хочу, щоб ми зараз робили те, що робить мер одного міста та вищі державні керівники, сваряться один з одним, хто винний у смітті, яке продовжує лежати. Нам треба знайти варіант.

Є два варіанти. З тих приміщень, які були запропоновані, жодне не підходить. Є або варіант, що ми включаємось в це і просимо дати таке приміщення, яке підходить, у прем'єр-міністра швидше, тому що добудова триватиме довше, але тоді все одно не факт, що вони встигнуть зробити це до вересня, можливо встигнуть до нового року. Але це має бути таке приміщення, щоб і громадськість, і люди, і ми з вами були переконані, що це все не зникне.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Ви знаєте, готового приміщення на сьогодні в жодному разі не буде знайдено, тому що для того, щоб таке приміщення пристосувати, потрібно зробити кондиціонування, пожежно-охоронну сигналізацію. У нас нічого немає. Сьогодні вологість у певних приміщеннях до 80 відсотків доходить.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Який вихід?

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Терміново шукати приміщення, брати під контроль на найвищому рівні це питання, виділяти кошти.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. За який час?

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Дивлячись, яке приміщення знайдуть.

МАЗУР Т.В. Але треба об’єктивно оцінити, які площі під що потрібні, бо якщо розказувати, що в нас зараз є стільки-то метрів, але ми хочемо 4500 під перспективу і нам потрібні експозиційні площі, які не використовуються і ми не є музейним закладом, ми це не можемо робити по положенню, то зрозуміло, що таке приміщення будуть шукати довго.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Оцінити дуже просто. Для Міністерства юстиції це не зовсім профільна діяльність, хоча архіви знаходяться в його підпорядкуванні. Це хіба що ви як великі державні волонтери разом з нами та з працівниками архіву зберемось, оцінимо, яка площа потрібна, підемо, примусимо Фонд державного майна і уряд дати це приміщення швидко. Ми з вами беремо на себе таку відповідальність?

МАЗУР Т.В. Піти разом з архівами я готова. Але чи архіви готові прислухатись до думки, крім 4000 метрів, які були озвучені?

БОНДАРЧУК І.В. Справа в тому, що це центральний орган виконавчої влади і Міністерство юстиції ним не керує. Міністр юстиції визначає політику, скеровує та спрямовує, а ми як державний орган центральної виконавчої влади самі відповідаємо, маємо закони, нормативні акти і таке інше. Я з державної позиції категорично проти того, щоб брати ще якесь приміщення, вкладати туди гроші, коли вже витрачені великі державні бюджетні кошти. І тут, я наголошую, оця половина на 90% закінчена, закуплена і стоїть на зберіганні з спеціальним обладнанням.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви кажете, щоб добудувати це потрібен рік.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. А яка сума потрібна?

ІЗ ЗАЛУ. 900 мільйонів.

ІЗ ЗАЛУ. Абсолютно зрозуміла і чітка позиція архівної служби, що навіщо шукати, коли збудоване вже приміщення? Просто треба добудувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Проблема полягає в тому, що керівник комплексу, яка несе за це юридичну відповідальність, каже, що завтра їм впаде на голову, бо в аварійному стані. Воно рік простоїть?

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Я не знаю. Я як інженер будівельник, розуміючи, як працюють фундаменти, як працюють підвалини, як працюють конструкції, я не можу дати гарантії і вам жоден будівельник їх не дасть. Це може статись завтра. може через рік. Ніхто не дасть гарантії, але небезпека існує.

Мало того, чому ця проблема руйнації пішла. Ви знаєте, що в нас закладена, скажемо так, бомба уповільненої дії, вона вже почала працювати. Це той фітнес-центр скандальний, який Кучма ще зупиняв, і який добудували благополучно та паркінг поруч є. Воно розщільнило підвалини під фундаментом, змінилась геофізична і геологічна структура грунтів. Ми стоїмо на просадочних грунтах.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, тоді питання треба ставити так. Ми все рівно ідемо до прем’єр-міністра, ставимо перед ним питання, або він знайде більш-менш готове приміщення, яке було би придатне. Площу та метри ми зараз тут рахувати не будемо, тому що зрозуміти, скільки треба, то те приміщення треба добудувати, але не факт, що це треба туди перевозити.

Може дійсно треба зробити великий музей літератури, найбільший в Україні, знайти велике приміщення і перевезти туди архів та зробити доступ людей. Але які є варіанти приміщення, то треба поговорити з прем'єром і проговорити декілька варіантів, послухати інші пропозиції, які існують, але треба бачити бачення, що це має бути.

Ви кажете, що ведете музейну діяльність. В тому приміщенні, яке пропонує заступник керівника архівної служби, це приміщення не для музейної діяльності, а для зберігання.

БОНДАРЧУК І.В. Там по проекту є і читальні зали, і експозиції. Все це є.

ТАРУТА С.О. Як музей?

БОНДАРЧУК І.В. Так.

ТАРУТА С.О. В мене ще одне питання. А хто із присутніх був в арт-центрі "Ізоляція"? А знаєте, з яких грошей це зробили? Це за копійки. Це відносно тих бюджетів, про які ми кажемо, на порядок менше. І там сьогодні дуже багато молоді, це було промислове підприємство.

СТУС Д.В. Зараз ми говоримо про державні архіви. Всі ми знаємо, яка велика проблема з державними архівами, що ми не знаємо, що на окупованих територіях, що буде в архівах. Але я хотів звернути увагу присутніх, бо я розумію, що каже пані Куковальська і вона стовідсотково права, що це небезпечно. Але так само праві і вони, бо зрозумійте, от кажуть, що вересень, я вам зараз скажу, щоб ми тут не прийняли, вони у вересні не переїдуть. Знаєте чому? Вони не спакуються.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. А якщо завтра складеться це приміщення і що далі?

ІЗ ЗАЛУ. Ми ж шукаємо вихід.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Є позитивний приклад з цього питання Ми пам’ятаємо бібліотеку Заболотного у Гостинному дворі. Я пам’ятаю слова директора, що мене виселяють і не те приміщення дали. Сьогодні вона мені каже, що яка я була неправильною, ну, вона по-іншому сказала. Сьогодні мені дали нормальне приміщення, дали гроші, я відремонтувала і все гарно.

ТАРУТА С.О. Я розмовляв з Парфененком, він зараз виконуючий обов’язки Голови Фонду. Він каже, що у мене на балансі нічого немає, це є міністерства, які мені дають. Оце я їх запросив і вони мені дали. Я думаю, що сьогодні є багато будівель, які стоять закриті, їх можна переобладнати і зробити нормальний музей-архів і це буде по-державному.

КОВТАНЮК Ю.С. Я директор Центрального державного архіву України. Питання таке. Одні шановні колеги кажуть, що забагато площі, тому що архів не потребує, а інші поважні особи кажуть, що треба більшу площу, бо треба виставлятись. Я вважаю, що до прем’єр-міністра треба іти з чіткою позицією. .

ТАРУТА С.О. Дивіться, чим більше, тим краще для музею.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, колеги, якщо чесно, є керівник державної архівної служби і вона давно повинна була не доводити до такого стану, який є зараз, а запропонувати концепцію, піти до прем’єр-міністра. Як тільки її призначили, вона повинна була сказати, що нам треба зробити це і це. Це не наша функція, розумієте. Це наша функція як громадян, як людей,

які відповідають і переживають, тому що ми переживаємо і за безпеку, і за фонди, і за музей, і за архів. До вас у нас претензії немає, але ваш керівник, в принципі це її була відповідальність, вона знала, що в неї закінчується договір оренди. Вибачте, якщо тут немає кондиціонерів і всього іншого, то в яких умовах це зберігається зараз?

БОНДАРЧУК І.В. Щорічно звертались до Верховної Ради і Кабінету Міністрів, є листи.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Послухайте, от ви розумієте, що щорічно звертались і є листи, це нічого не робити. Робити – це піти і зробити.

Будь ласка, Микола Григорович.

ЖУЛИНСЬКИЙ М.Г. Дякую. Я коротко скажу що ситуація надзвичайно складна, але вихід все-таки треба знаходити. От якщо закінчиться оренда і мають виселятись, то вони не можуть виселитись, тому що це порушує два закони – це Закон про національний архівний фонд і Закон про культуру. Поки немає відповідного приміщення з усією системою забезпечення функціонування, я маю на увазі, кліматичний, сигналізація, ні про яке виселення не може бути мови. Отже вирішити до того часу цю проблему неможливо. Я переконаний, що в Києві ми не знайдемо такого приміщення, в яке можна було б переселити цей музей-архів.

Отже. я підтримую позицію вашу про те, що треба ставити питання перед Кабінетом Міністрів і це може зробити Верховна Рада і Комітет з питань культури і духовності, щоб включити в державний бюджет на наступний рік відповідні кошти, щоб підготувати першу частину цього комплексу, щоб можна було переселити архів. Іншого шляху я не бачу.

Про цінність вже немає потреби говорити, вже багато про це говорили. Ясна річ, треба також пам’ятати, що це архів-музей, отже тут повинна бути передбачена і відповідна можливість для музейного експонування. Тому я

думаю, що нам найти якийсь інший вихід це не реально. Уявіть собі, що ви зараз передаєте знову в Фонд держмайна, щоб вони відшукали це приміщення. Це знову на кілька місяців проблеми, пошуки і знову ж таки нічого такого, щоб було пристосовано, немає такого приміщення в Києві. Тому я би схилявся до цієї пропозиції і я думаю, що вона абсолютно реальна. Це повинен вирішувати Кабінет Міністрів.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Сергій Анастасійович, будь ласка.

ГАЛЬЧЕНКО С.А. Дякую. Тут Дмитро Васильович Стус сказав, от ми перевозили з ним архівний фонд Інституту літератури, де всього 1200 чи 1300 коробок і під час перевезення одна з коробок з рукописами Шевченка стала не на те місце, то я тиждень не спав, поки знайшли ту коробку. А тисячі коробок, то спакувати їх, перевезти, то жодне з тих приміщень не відповідає і їх не можна пристосувати.

От Микола Григорович на початку 80-х років прийшов в Інститут і сказав, що нам для відділу рукописів, для рукописів Шевченка дають на Подолі приміщення Академії для зберігання архіву. Я сказав, що не підходить, тому що це зона затоплення. Воно може бути затоплено, так само як і на Празькій вулиці. І десь частину приміщення пристосувати так швидко не можна.

Тому я підтримую і не тільки я особисто, а як виконавчий директор Всеукраїнської асоціації музеїв і архівіст, який працював більше 10 років в архіві-музеї, я знаю історію всіх тих фондів. І я думаю, Неля Михайлівна, рік чи два може бути.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Я вже писала.

ГАЛЬЧЕНКО С.А. А куди? Ми ж з вами працюємо у сфері культури.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Доки не будуть жорсткі умови, ніколи і нічого не відбудеться. Завтра це приміщення складеться, хто за це буде відповідати? А така небезпека є.

ГАЛЬЧЕНКО С.А. Тому до того часу, поки не буде добудовано сучасне приміщення, повна гарантія збереження архівного і музейного фонду, кудись тимчасово переміщувати не можна.

МАЗУР Т.В. Якщо дозволите, при забезпеченні виконання вимог Закону про архів та архівну справу і Закону про музей і музейну справу ми забуваємо про Закон про охорону культурної спадщини і Конвенцію ЮНЕСКО 1972 року. З 32 сесії до сьогоднішньої 41-ої щодо київського об'єкту висуваються досить конкретні умови щодо стану консервації цих об'єктів.

Останній раз ми в березні приймали місію, яка написала досить такий критичний звіт на 120 сторінках. І на сьогодні ми маємо дуже конкретне рішення ЮНЕСКО, яке нам в останній раз і дійсно в останній раз дає попередження, ставить конкретні вимоги щодо стану консервації наших об'єктів і дає нам час до початку 2019 року прозвітувати, що нами зроблено. А в 2019 році без жодних місій і без будь-яких інших повідомлень буде прийнято рішення щодо внесення нас до списку під загрозою.

Якщо ми хочемо зберегти один архів і втратити пам'ятку ЮНЕСКО, ми можемо далі займатись тим, щоб вимагати 900 мільйонів на завершення п'яти відсотків роботи на якомусь приміщенні. На сьогоднішній день цей архів перебуває в поганих умовах, ми не перемістимо архів, не добудуємо приміщення і втратимо пам'ятку ЮНЕСКО.

Ми вже звернулись до МНС, ми отримаємо висновок про аварійність. Цей архів буде повністю закритий для роботи. Там будуть просто зберігатись архівні примірники.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я дозволю трошки з вами не погодитись. "Софія Київська" – це звичайно наша найбільша святиня, але якщо б мене запитали, чи треба зберегти цей архів і чи буде "Софія" в списку ЮНЕСКО, то я би вибрав архів. Колеги, це я кажу для пріоритетів.

МАЗУР Т.В. Я вас запрошую тоді на сесію ЮНЕСКО.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

МАЗУР Т.В. Міністерство юстиції навіть в пріоритетах на найближчі три роки не визначило ні розвиток архівної справи, ні збереження.

ГАЛЬЧЕНКО С.А. Тоді, шановна пані, ви так добре знаєте букву закону, поясніть зараз, куди таку силу матеріалів помістити?

МАЗУР Т.В. Їх є куди перемістити, просто треба цим займатись.

ГАЛЬЧЕНКО С.А. Куди? Якби ви 45 років свого життя віддали архіву, як віддав я, коли з Америки стягував рукописи Шевченка.

МАЗУР Т.В. Я ж не кажу, що не треба зберігати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пані Тамара працює заступником міністра культури, яка до цих архівів, як це не дивно, наше міністерство не має жодного відношення, тому що це Міністерство юстиції. Більше того, я вам скажу, що як організатор, вона чудова і як би вона відповідала за архіви, то вже давно перевезла в нормальне приміщення. Я це знаю.

І тут щодо архівної служби і що цього стану, то це проблема керівництва архівної служби, юридично це так. Тому в даному випадку це не її проблема.

Я хочу надати слово Ларисі Іванівні.

БРЮХОВЕЦЬКА Л.І. Для мене особисто цей архів, як і для Гальченка, як і для Миколи Григоровича, як і для багатьох моїх колег, це є місце, яке сакральне і я можу сказати, що не одна моя книжка там народжувалась. Ми зустрічаємось з тими подіями, від яких вже історія, так би мовити, відійшла на півстоліття і на далі. Ми дякуємо тим архівістам за те, що вони тримають в ідеальному порядку ці всі експонати, що ти можеш прийти і замовити матеріал і тобі його подадуть через день.

Якого століття це приміщення?

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. XVIII століття.

БРЮХОВЕЦЬКА Л.І. Я думаю, що рішення сьогодні надзвичайно важливе. Ми всі, хто прийшов сюди, надзвичайно свідомі того щодо Міністерства культури, його агресивного ставлення.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Немає агресивного ставлення. Вони просто переживають.

БРЮХОВЕЦЬКА Л.І. Я теж переживаю, але я була на засіданні Міністерства культури, коли вирішувалось питання державних студій, воно не менш гостре, ніж те, що сьогодні маємо з архівами. І коли говорять, що вони не рентабельні, що вони нікому не потрібні, я, вибачаюсь, але це наше надбання, так само як і архіви.

Ці приміщення, в яких створювалась шедеври, по території яких ходили такі видатні люди як Олександр Довженко, і ставитись безсторонньо, а говорити тільки про те, що важливо букві закону, вибачте, ми всі люди, ми всі громадяни України, які любимо цю країну і нас не можна тримати, так би мовити, тільки циркулярами, якимось положеннями.

Я за те, щоб "Софія Київська" процвітала, але, вибачте, мабуть, оцей фітнес-центр наніс значно більше шкоди, то чому ви про це не говорите, що це небезпека взагалі для всієї пам’ятки. Ви чомусь про це не говорите.

А стосовно архіву, то я вважаю, що єдине правильне рішення – знайти гідне приміщення і тоді вже говорити про переїзд. Тому що я хочу іти, от 100 років Цвіркунову, я хочу іти в цей архів і шукати матеріали.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. 100 років Цвіркунову ми внесли в постанову?

ТАРУТА С.О. А можна приземлитись? Ми розділяємо повністю, що ви кажете, а тепер ми кажемо про порядок дій. Порядок дій наступний: є на сьогоднішній день "Софія Київська", яка сьогодні дає в оренду і як керівник пані Куковальська казала, що вона більше не буде підписувати. Це факт.

І тоді є дії такі: ми кажемо, що Куковальська, ти погана, треба змінити на того, хто прийде і підпише це і візьме на себе відповідальність. Це перша дія. Давайте думати не емоційно, а практично. Це не працює, вона каже, що я не підпишу. Це означає, якщо вона не підписує, хто візьме на себе відповідальність за те, що воно буде зберігатись? Юридично, вже архів не має права там знаходитись. Це перше.

Друге. Ми не можемо цього допустити, щоб воно так сталось. У нас дуже малий термін і тут пан Микола правильно сказав, чому затягнули до того часу, коли закінчується ця оренда.

У нас є два документи. Рішення Київської ради, вони зробили обстеження цієї будівлі і сказали, що воно не може далі працювати. А що нам тепер треба робити? Повірте, скільки в цьому Києві місць, цих приміщень, і я думаю, що нам разом треба згуртуватись і звернутись до прем’єра, щоб прем’єр поставив це завдання для себе і ми знайдемо багато приміщень в Києві.

Тепер відносно добудови. Як воно у нас в країні зроблено, це тільки ми можемо в наступний бюджет, якщо виділять, далі тендер і пішло-пішло. Це

буде 3 роки, як у нас робиться. Давайте будемо на землі стояти. Звичайно, його треба добудувати і це не по-державницьки, що воно стоїть і сьогодні не добудовано. Це окрема річ і давайте будемо разом домагатись, щоб це зробити. А зараз в нас немає часу чекати, поки добудуємо, поки ця будівля впаде.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Давайте припустимо, ми добудовуємо. Щоб зробити нормальний архів, повинна бути відповідна температура, вологість і так далі. От зараз ми тимчасово переміщуємо, це означає, що ми запакуємо в коробки, закриємо доступ на 3 роки, тому що ми його не опишемо і не розставимо. Або нам треба буде два рази складати.

ТАРУТА С.О. Як на мене, то краще було б знайти приміщення і зразу зробити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тоді це буде не в тому, що вони, а те, що вони потім використають для чогось іншого. Але перевозити його, то з ним це працювати треба. Або ми знаходимо якесь окреме приміщення, яке простіше обладнати. Ми на це не дивимось.

ТАРУТА С.О. Ми допомагаємо добудувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми з вами не знаємо, от каже заступник голови архівної служби, що на 90 відсотків, а може на 50 відсотків, ми цього не знаємо. Давайте ми попросимо і зберемось у прем’єра, він володіє ситуацією, хай він вивчить це все. Хай уряд нам запропонує, які є варіанти і ми тоді приймемо рішення. Це ж задача уряду пропонувати. Може уряд скаже, що ми це зробимо за рік, тоді не треба два рази. А може уряд скаже, що там стільки грошей, вони не розуміють, треба ще десять будувати.

Але ми маємо для себе сказати, що ми маємо це питання вирішити протягом найближчого місяця до вересня, щоб навіть директор "Софії" знала і була впевнена. Я думаю, що вона сама побачить і ми її переконаємо, що це буде не до вересня, а до нового року, але точно буде, ми знайдемо компроміс.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Цей компроміс шукається з 2002 року.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якби він шукався, то ми б з вами це бачили. Ми ж не кажемо говорити, ми кажемо, що знайти варіант виходу.

У нас є проект рішення.

ІЗ ЗАЛУ. Пан Микола, вибачте, маленька репліка. Як у нас шукають? З 2004 року шукалось приміщення під Музей кіно. Потрібен нам Музей кіно? Потрібен. Так і не знайшли. І в центрі Довженка, зовсім не пристосованому, щось починають робити.

Тобто шукати, мені здається, я ще раз повторюю, що є варіант один тут, реальний і швидкий - добудувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Може і так. Ми не сперечаємось.

Ви хотіли щось сказати? Будь ласка.

ІЗ ЗАЛУ. Дійсно було багато звернень від архіву щодо пошуку приміщень. Я хочу сказати одне, мабуть, ви всі знаєте, що ми не знайдемо в Києві таких приміщень, їх немає. Можливо, якщо вони є в якогось міністерства, то Фонд державного майна про таке приміщення не знає.

Наразі сьогодні архів займає майже 4 тисячі квадратних метрів. Те, що нам зараз показують, то це виробничі площі. Якщо ми говоримо про те, що архів має переїхати туди і має відповідати всім санітарним нормам, такого приміщення я не бачила. Вибачте, я 15 років працюю і цими проблемами займаюсь, я не бачила такого приміщення.

МАЗУР Т.В. В цьому приміщенні теж таких умов немає.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пані Тамара, скільки там реально використовується площі, з вашої точки зору?

МАЗУР Т.В. От я сьогодні тільки була, ну, мені складно сказати. Під основну діяльність один поверх точно не використовується з того, що я бачила. Там є багато кімнат, які зараз стоять пустими. Можливо, вони готуються під експозицію, мені складно зараз сказати, але вони стоять пустими.

Тут реально правильно кажуть, що ми не знайдемо приміщення. Якщо мова іде про те, щоб добудувати це приміщення, сьогодні є механізм державних інвестиційних проектів, який працює. Але я розумію, що Державна архівна служба дане приміщення не подавала на участь в державних інвестпроектах.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, голосуємо. Рішення ви читали. Я пропоную до того, що тут написано додати, що звернутись до Кабінету Міністрів з пропозицією в місячний термін запропонувати вирішення цього питання.

ІЗ ЗАЛУ. І я би запропонував як пріоритетний варіант все-таки Державної архівної служби.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це не наша функція. Колеги, голосуємо. Дякую.

ІЗ ЗАЛУ. А скільки треба часу, щоб спакуватись?

МАЛЯРЧУК Т.М. Мінімум три роки, тому що є правила роботи архівних установ. Відповідно перед збиранням треба провести повну перевірку наявності.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте, якщо мінімум три роки, то треба почекати, поки воно все впаде і ви разом з цеглею це розберете. Ми хочемо знайти для вас гарне приміщення швидше.

МАЗУР Т.В. Це ще раз підтверджується, що з 2010 року нічого не робиться, бо навіть звільнення для того, щоб пакуватись і переїжджати не було розпочате.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, я хочу підбити підсумок, щоб ви зрозуміли, що ми будемо робити. Ми з членами комітету, зокрема з Сергієм Олексійовичем, який відповідає за музейну справу, звернемось і звертаємось до прем'єр-міністра фактично в п'ятницю на Дні уряду, просимо про термінову нараду для вирішення долі цього архіву або пошуку необхідного приміщення, або пошуку коштів для добудови приміщення, яке існує. Разом з ним вирішуємо, в який спосіб зробити ефективніше і робимо все, щоб в місячний термін наш стратегічний план було прийнято. Але я би просив представників архівної служби і безпосередньо архіви, все ж таки мати бачення, що саме ви хочете збудувати.

Розумієте, якщо у вас є кабінети, музеї відомих письменників, може ви хочете красивий музей, де були би запасники архівні, де могли би працювати дослідники. Чи ви вважаєте, що ці кабінети не потрібні, а музей це щось інше і це просто треба правильний температурний режим і правильно зберігати. От щоб ви хотіли? Це до вас питання. Бо коли ми підемо до Гройсмана, ми йому скажемо, що нам потрібен Український дім, наприклад, щоб всі туди ходили і дивились, або нам потрібно добудувати маленькі

кімнатки з кондиціонерами, або нам потрібен замок Радомишль, що нам потрібно?

ЧИЖОВА О.В. Ви знаєте, ми можемо багато говорити і відділяти архівну та музейну справу одну від іншої, але я у своєму виступі наголосила, що це була воля нащадків, які передавали саме загальну колекцію, це родинні фонди, це комплекси архівних бібліотек. У нас величезна бібліотека з дарчими написами, у нас є бібліотека Рильського.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте, бібліотекою Рильського хтось користується, крім дослідників?

ЧИЖОВА О.В. В читальному залі користуються.

ІЗ ЗАЛУ. За 50 років існування архів-музей довів, відшліфував характер своєї діяльності і подачі матеріалів, і заходи, які навколо цього відбуваються. Я не кажу, що це межа. Немає межі досконалості.

До речі, ім’ям першої директорки цього закладу нещодавно названо вулицю в Києві. Це про щось говорить?

ГАРАНІН О.Я. Я виконавчий директор Спілки архівістів. Шановні колеги, всіх вітаю. Тут присутні всі державники і державники, або за посадою або за покликанням. У кожного своя правда і це добре.

Тому я передаю лист Спілки архівістів з проханням посилити, активізувати будівництво. Це перше.

По-друге, ми не згадали зарубіжний досвід. "Архіви України" за минулий рік, я передав цей журнал. Тут є дуже добрий досвід інвестицій в будівництво державних архівів в Польщі. Так от пани наші сусіди здають корисну площу. Єдине вирішення питання, яке задовольнить всіх, може не в наступному році, може пізніше, це активізація будівництва. Іншого немає.

Друзі, давайте виступати всі разом за те, що будуємо може не в цьому році, може в наступному році, але ми туди переїдемо. І це задовольнить усіх. Дякую.

ІЗ ЗАЛУ. А на підтримку Нелі Михайлівни я хотів би ще одну репліку сказати, що негайно треба створити комісію. Обстежити ті блоки, які викликають найбільше занепокоєння і розпочати підтримуючі роботи.

КИРИЛЕНКО В.В. Я Вадим Кириленко, перший заступник генерального директора "Софії Київської ". Я опікуюсь реставраційними роботами. На ваше питання є відповідь – є технічні звіти обстеження. На даний момент у нас на об’єкті знаходиться система моніторингу, ми постійно спостерігаємо з 2003 року. У нас іде чітка тенденція розкриття тріщин і це може розвалитись в будь-який час. Це показує, що об’єкт знаходиться в аварійному стані.

Друге. Оточуюче середовище – це центр Києва, той же фітнес-центр, постійно іде будівництво. Зволікати рік, два не можна. Ми в своїй статутній діяльності це провели, є висновок наших фахівців, є висновок відповідних комісій про те, що об’єкт знаходиться в аварійному стані і проводити точечні роботи неможливо, бо остання реставрація проводилась в 1967 році. Там дерев’яні перекриття, які вже згнили і пропускають вологу.

СОРОКА К.Г. Є ще одне важливе питання.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Назвіться, будь ласка.

СОРОКА К.Г. Державна архівна служба, начальник відділу взаємодії із державними органами. Ми забуваємо ще одне важливе питання. Добудова навіть однієї цієї "свічки" вирішує питання не одного архіву. Тільки до цих питань ми будемо кожен рік звертатись.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, у нас є дві крайності. "Софія" каже, що жахливий цей і нам все рівно що, от виставте на вулицю, але щоб ви тут не загинули, але на вулиці воно все знищиться. А от ви кажете, що нам треба добудувати "свічку". Це дві крайнощі.

Наше завдання полягає в тому, щоб максимально швидко зберегти архів і не дати того, щоб на нього завалився цей будинок і знайти можливість зробити це швидко. Якщо добудова "свічки" це той варіант, то ми це будемо робити. Нам потрібно, щоб протягом найближчого місяця ми знали, що ми робимо і керівництво "Софії Київської" теж знало, що вони роблять і архів знав, що вони роблять. Нам потрібно це не затягувати. Саме найголовніше – це зберегти фонди архіву.

БОНДАРЧУК І.В. У нас є досвід Берегового, будинок австрійський. Без переміщення фондів вони не зрушились з місця. Капітально укріплений будинок, я розмовляв з інженером.

ІЗ ЗАЛУ. Я від громадськості, моє прізвище Івасюк. Так от стосовно зарубіжного досвіду. У Франції такий самий архів знаходиться у монастирі. Монастир діючий, там є музей, бібліотека і ніхто не ставить питання про виселення.

(Іде загальна дискусія)

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, ми все одно розуміємо, я, до речі, вважаю, що нічого поганого немає, що архів знаходиться на території "Софії". Але якщо там дійсно, як каже пані Куковальська, аварійний стан, треба це приміщення приводити в порядок.

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. Є висновок від спеціалістів.

ЄЛЕНСЬКИЙ В.Є. Неля Михайлівна, в мене до вас запитання. Скажіть, будь ласка, як буде логістика, коли, припустимо, що не за три роки буде виїжджати архів, а за три місяці, то як буде розвиватись ситуація з будинком?

КУКОВАЛЬСЬКА Н.М. А далі будуть предреставраційні дослідження, будуть відкриватись всі несущі конструкції, щоб дослідити, в якому стані на сьогодні перекриття, передивитись фундаменти, що з покрівлею.

МАЗУР Т.В. Я хочу звернути увагу, що в бюджетному запиті подаються кошти на ці об'єкти і наступного року в пріоритеті Міністерство культури визначило реставрацію в першу чергу пам'яток ЮНЕСКО і наші капітальні призначення ми будемо виділяти на реставрацію пам'яток ЮНЕСКО.

Якщо можна, то я хотіла би попросити комітет, якщо він буде ласкавий і це в межах ваших повноважень, звернутись до архіву з рекомендацією розпочати ту звірку, яка повинна передувати переїзду, щоб ми через три чи чотири роки не збирались знову і не казали, що ще три роки треба, тому що це питання тягнеться вже багато років.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це правда. Воно знаходиться в такому стані, що потрібно починати робити.

МАЗУР Т.В. І чи можливо рекомендувати їм розробити державний інвестиційний проект і звернутись до Кабміну з державним інвестпроектом для добудови отих приміщень, якщо вони мають бути добудовані, тому що на сьогоднішній день є такий механізм у держави.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви маєте це зробити як архівна служба. Це ваша функція підготувати державний інвестиційний проект. Гроші самі не прийдуть.

МАЗУР Т.В. Є таке поняття як державні інвестиційні проекти, які реалізовуються Кабінетом Міністрів України, на які виділяються капітальні видатки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, дивіться, ми все рівно підемо до Гройсмана в п’ятницю і будемо з ним розмовляти.

КОВТАНЮК Ю.С. Давайте ми підемо до Гройсмана без або: або приміщення, яке нам тут показують, "свічка", або приміщення, те, що ви пропонуєте і воно передається на баланс. І там, і там повинні бути гроші. Тому що, коли ми кажемо, або ви нам виділяєте приміщення і тут ми забуваємо про гроші. Гроші ми повинні вибивати в будь-якому випадку.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Оце все, що ви тут кажете, ви можете сказати керівнику архівної служби, міністру юстиції. Це в принципі ваша робота, це не наша робота. Це ви собі маєте казати, вибачте. Ми вам готові допомагати це робити і будемо, тому що ми за це переживаємо, але кожен міністр іде по своєму відомству, по тих відомствах, які є. Вони до нього підходять і шукають приміщення для Інституту книги.

МАЗУР Т.В. Міністр особисто два дні об’їжджав кожне приміщення.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми готові і будемо вам допомагати. Колеги, дякую, ми тримаємо це на контролі.

МАЗУР Т.В. Я за те, щоб цей архів можливо лишився у "Софії Київській", але я розумію, якщо його вивозити і через три роки після реставраційних робіт назад перевозити, то, напевно, на це ніхто не погодиться.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Розумієте, в чому права архівна служба.

МАЗУР Т.В. Щоб не думали, що я хочу їх звідти виселити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, ні, але в чому права архівна служба. Під це архівне приміщення будується проект з кондиціонуванням, вологістю. Це все закуплено, воно вже є. Очевидно, з точки зору збереження фондів, дійсно, було б довести те, що є. Я, наприклад, не знаю, якщо це скажуть, що скільки грошей і будуть довго тягнути, то музей несе відповідальність, але нам треба дослідити, в якому стані цей проект. Якщо він в тому стані, що це можна зробити, то я погоджуюсь, що це хороший варіант.

ЖУЛИНСЬКИЙ М.Г. Я скажу одну фразу, що повністю підтримую вашу позицію щодо того, щоб зустрітись з прем’єр-міністром і говорити з ним. Але я думаю, що ця пропозиція найбільш реальна, найбільш важлива, тому що я виходжу зі свого досвіду. В нас зберігаються унікальні архіви Шевченка, Франка, Лесі Українки, всіх класиків української літератури. 25 років я б’юсь над тим, щоб побудувати архівне сховище для збереження архіву класиків української літератури, три укази Президента, кілька постанов Кабміну і до сьогоднішнього дня нічого не зроблено.

Тому я думаю, що ваш похід як голови комітету із Сергієм Олексійовичем до прем’єр-міністра може цю справу зрушити з місця і справді добудувати те, в що вже вкладені гроші.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Колеги, в нас ще одне питання про Музей Української революції. Будь ласка.

СОСНОВСЬКА Т.В. У нас питання, яке потребує вирішення, тому що полягає в тому, що у 2012 році приміщення Будинку вчителя, де розташований наш відділ – Музей Української революції, був визнаний аварійним, але з 2012 року тихо-мляво питання про ремонт і відселення не ішло. І лише близько півтора місяці тому ми отримали лист від новопризначеного керівника Будинку вчителя, що всі організації та інституції, які знаходяться в Будинку вчителя повинні бути відселені, бо на четвертий квартал 2017 року планується початок капітального ремонту, вірніше реставрації Будинку вчителя як пам'ятки національного значення.

Очевидно, коли готувався указ Президента про відзначення 100-річчя Української революції, то тоді інформації про можливість початку ремонту в кінці 2017 року ще не було, оскільки всі події, які передбачені указом Президента, вони розтягуються в період відзначення Української революції 1917-1921 років. Отже, ювілейні події відзначаються 2017-2021 роки.

Оскільки нам визначено термін бажаного звільнення приміщення – четвертий квартал 2017 року, то варто сказати, що дуже багато ювілейних подій припадають на кінець 2017 року, так і на початок 2018 року. Тобто у нас є прохання до Комітету Верховної Ради, якщо є така можливість, то досягнути згоди з місцевою владою, з владою міста Києва, щоб відтермінувати цей капітальний ремонт, оскільки він з 2012 року так і не починався. І наскільки Олександр Сергійович володіє інформацією, то ще немає ні планів ремонту, ніякої документації.

Ще я хотіла сказати таке, що ми отримали лист від Міністерства культури за вашим підписом, Тамара Вікторівна, там, де нам пропонується самим шукати приміщення, куди ми можемо перемістити музей. Такого приміщення рівноцінного за історичним значенням і історичною цінністю в центрі Києва, очевидно, не знайдемо. Це по-перше. По-друге, будемо

говорити відверто, навряд чи ми знайдемо кошти на ремонт того приміщення і на швидке переміщення наших колег, то на час реставрації Будинку вчителя ми готові були би для нашого відділу виділити зал або два зали на Володимирській, 2 за умови гарантії нам повернення Музею Української революції в цей історичний будинок після закінчення його реставрації.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

МАЗУР Т.В. В чому ситуація? В цьому році передбачено 10 мільйонів гривень з місцевого бюджету на розробку проекту реставрації. Наразі в нас на погодженні знаходиться документація щодо дозволу на інструментальні дослідження, які дозволять розпочати роботи вже цього року і під ці роботи вже виділені гроші місцевою владою.

Говорячи про 100-річчя революції, ми повинні розуміти, що 100-річчя революції це не тільки музей, але в тому числі і будівлі, які пов'язані з революцією. Якщо ми розуміємо, що 100-річчя революції до 2021 року, то до 2021 року ми можемо мати відреставрований будинок Центральної Ради, а можемо мати ще одне приміщення в аварійному стані, в якому все валиться і розпадається. Тому з цієї точки зору ніхто не говорить, що музей не буде повертатись, тим більше, що концепція реставрації передбачає на третьому поверсі Будинку вчителя облаштування експозиційних музейних залів, де буде розміщуватись і педагогічний музей, якщо я не помиляюсь, в тому числі можуть бути запропоновані експозиційні площі під Музей революції.

Це питання, яке може дискутуватись. Мова іде про рівноцінні приміщення, це спеціальні приміщення, розраховані під експозиційну діяльність. Єдина проблема - це відтворення так званих меморіальних музеїв і це питання, яке на сьогоднішній день досліджується, в тому числі і адміністрацією Будинку вчителя, і київською міською владою, і це питання непросте, будемо відверті.

На сьогоднішній день є звернення щодо відтворення кабінетів меморіальних. Але коли ми говоримо про реставрацію, це робота, яка чітко регламентована законодавством, і коли ми говоримо про наукову реставрацію, вона повинна грунтуватись на певних наукових дослідженнях і архівних згадках. На сьогоднішній день, наскільки я знаю, місто має відповідь з архівів про те, що жодних історичних згадок щодо розташування кабінетів, будь-яких креслень або інтер'єрів цих кабінетів не збереглось.

Так само я знаю, що готується звернення, можливо вже пішло на музей, до вас з приводу того, щоб ви надали всі ці архівні відомості або інформацію про місцерозташування цих кабінетів або їхній вигляд для того, щоб вони могли врахувати при розробці реставраційного завдання та проекту реставрації. Якщо у вас є такі документи, що свідчать про це, що можуть лягти в основу наукової реставрації, ви ці документи надасте і вони будуть враховані, але ця робота буде проводитись на етапі підготовки реставраційного завдання і проекту реставрації. Це та робота, яка на сьогоднішній день ведеться.

Наразі до кінця цього тижня вони будуть мати дозвіл на проведення інструментальних досліджень, а відтак і початок проведення першочергових протиаварійних робіт, які можуть бути розпочаті ще до моменту виготовлення проекту реставрації, і зважаючи на те, що гроші на ці роботи є виділені у міському бюджеті, я думаю, що ці роботи будуть розпочаті.

Тому, напевно, візьму на себе відповідальність і скажу, що ми спільними силами будемо шукати якісь експозиційні площі. Я знаю, що одна із експозицій зараз виїхала, яка перебувала в вашому музеї, тобто тимчасові площі, які віддавались стороннім організаціям під експозицію, звільнились. Я знаю, що у вас на третьому поверсі є близько 30 метрів, на яких теж можна розмістити частину експозицій.

СОСНОВСЬКА Т.В. Тамара Вікторівна, я вас дуже попрошу послуговуватись не інформацією, яка десь ходить, а я вас запрошую просто прийти і подивитись, в який зал ми можемо перемістити наших колег.

От нам самим пропонують шукати приміщення. Немає сенсу їх шукати, бо я сказала, з яких причин ми не знайдемо історично подібних приміщень. І немає сенсу витрачати кошти на ремонт приміщення тимчасового, оскільки ми все ж таки розраховуємо після реставрації повернутись в Будинок вчителя. Ми готові наших колег розмістити на третьому поверсі. Я вас запрошую знайти час і прийти до музею та подивитись.

МАЗУР Т.В. Я неодноразово була в вашому музеї.

СОСНОВСЬКА Т.В. Я ще відразу хочу попросити допомогти тоді вирішити питання фінансове щодо транспортування, тому що воно також для нас обтяжливе.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Будь ласка.

ФІДАНЯН О.Г. Я є директором Департаменту освіти міста Києва, якому підпорядкований Будинок вчителя як позашкільний навчальний заклад. По-перше, ми не просто працюємо, я дякую заступнику міністра Тамарі Мазур, тому що ми провели співбесіду, ми не робимо нічого незаконно. Ми ознайомились з передпроектними пропозиціями. Уже виділено з міського бюджету 5 мільйонів на розробку проекту реставрації на, на жаль, на сьогодні Будинок вчителя знаходиться в такому стані, що може завалитись купол в будь-який момент. Мало того, ми працюємо з врахуванням того, що було зроблено самим Альошиним.

Але, на жаль, ми маємо непорозуміння від вашого відділу. На жаль, керівник відділу ображає Департамент, розміщує у себе на "Фейсбуці" такі страшні речі, де каже, що згорів магазин, тепер спалять Будинок вчителя.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Давайте не будемо обговорювати, хто що пише на "Фейсбуці". Я вам дякую, вибачте.

ФІДАНЯН О.Г. У нас три музеї в Будинку вчителя, а взагалі у нас 11 орендарів і три музеї будуть повернуті. Ми вже показали всім, хто хотів, в тому числі депутатам Київської ради, в якому стані на сьогодні є Будинок вчителя. Ми готові до відкритого засідання під стелею Будинку вчителя.

КУЧЕРУК О.С. Я керівник цього музею. В 2009 році Президент України, Голова Верховної Ради відкривали цей музей. Це була велика-велика подія. Ми домоглись того указу Президента по 100-літтю. Там наш музей фігурує окремим пунктом, передбачено розширення експозицій.

Я підготував книгу про історію цього Будинку і говорити, що хтось там нічого не знає. Архівна служба не є компетентним органом, основною інституцією, яка може дати відповідь, це Інститут історії Академії наук. Ми звернулись туди і вони надали відповідь.

Тепер щодо 100-річчя Української революції. В тому розпорядженні, підписане заступником начальника Департаменту комунального майна товаришем Шмуляром написано, що до листопада маєте звідти виселитись. Розумієте, це ж знущання, це ганьба.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте, місто каже, що їм потрібно зробити ремонт, а Тетяна Вікторівна казала, що ремонт зараз не можна робити, бо 100-річчя революції. Я запитую: чи передбачені заходи, пов’язані з 100-річчям революції, в цьому приміщенні до цього часу?

КУЧЕРУК О.С. Так. Післязавтра якраз буде одне з чергових.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте, їм робити ремонт потрібно чи ні? Потрібно. Ви просто відтермінували. Я запитую: чи є якісь заходи, пов'язані із 100-річчям революції?

ТИЛІЩАК В.С. Володимир Тиліщак, заступник голови Українського інституту національної пам'яті. Перш за все ми повинні розуміти, що будинок Центральної Ради це центральний будинок, в якому відбувались головні події української революції. Очевидно, що листопаді 2017 року ми будемо відзначати 100-річчя проголошення Української народної республіки, потім січень 2018 року проголошення незалежності і з нашої точки зору, Інституту національної пам'яті, ми надзвичайно зацікавлені в тому, що всі заходи проводити в цьому будинку.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви плануєте заходи в цьому році?

ТИЛІЩАК В.С. Плануємо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Питання таке: чи можемо ми відтермінувати початок цих робіт хоча би на початок 2018 року?

ФІДАНЯН О.Г. Справа в тому, що роботи почнуть не раніше грудня, але на сьогодні закрито другий поверх, актовий зал, тому що він вже аварійний. Ми туди не пускаємо людей. Мало того, в нас три кімнати закриті у зв'язку з тим, що впала стеля.

Тому сьогодні весь колектив, в тому числі і Будинку вчителя знаходиться в небезпеці. Ми не можемо залишати його більше і ми будемо вивозити, в тому числі працівників Будинку вчителя і 11 орендарів будуть виходити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви розумієте, яка ситуація. Є указ Президента, у нас весь парламент проголосував за ці заходи, пов'язані зі сторіччям революції і в цей час закривати місце, де все це було.

МАЗУР Т.В. Але ви розумієте, що Київ виділяє гроші якраз під 100-річчя і вони на завершення цієї дати хочуть відкрити урочисто реставрований. Якщо ми припиняємо ці роботи, вони не встигають до дати.

ФІДАНЯН О.Г. Микола Леонідович, Адміністрація Президента приїжджала і хотіла весною там зробити захід. Коли подивились на внутрішнє приміщення, то сказали, що від гучномовців попадає скло зі стелі вниз. Не можна там проводити і це не тому, що ми такі погані, навпаки, ми до 100-річчя хочемо все зробити.

ГОРБАЧОВ С.І. Я член колегії Міністерства освіти і науки, директор спеціалізованої школи № 148. Я був у Будинку вчителя і коли я піднявся нагору над скляним дахом, то я до великої зали не дійду, бо воно все валиться. Я вам можу зараз показати фотографії. Ось дивіться, як виглядає внутрішній дворик. Якщо зараз до 100-річчя Української революції провести захід і під час цього заходу завалиться скляна стеля, а вона таки завалиться. просто підіть і подивіться, в якому вона стані, оце буде дійсно ідеологічна диверсія в самому прямому сенсі слова.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, у нас є лист від Інституту національної пам'яті від пана В'ятровича. Вони просять почекати з цим ремонтом до наступного року.

МАЗУР Т.В. Які конкретно заходи заплановані Інститутом національної пам'яті в приміщенні музею?

ТИЛІЩАК В.С. В музеї регулярно відбуваються семінари, конференції, "круглі столи". Тобто це заходи, які не потребують інтенсивного озвучення.

(Іде загальна дискусія)

ІЗ ЗАЛУ. Я директор Будинку вчителя з 5 липня, вже майже рік і хочу сказати про ту ситуацію, яка склалась з цією будівлею. Я за освітою історик і психолог, але вимушена була займатись питаннями не дотичними до основної діяльності. По-перше, пам’ятка не мала технічного паспорту із 1940 року, немає кадастрового номеру на землю, ми тільки його оформили. І тепер, коли ми оформили технічний паспорт, оформили ми в квітні, тому що з листопада до квітня ми встановлювали втрачені документи по архівам, і коли ми отримали новий технічний паспорт, то наша радість була передчасною, тому що на кожному аркуші, починаючи з підвалу, цоколю і до останнього поверху, в нас стоїть примітка, що об’єкт самочинно реконструйований.

Тому, коли ми зараз говоримо про очікувані інструментальні роботи, ми всі свідомо розуміємо, що ніхто не знає, як поведе себе будівля. Останній ремонт, відповідно історичної довідки, відбувався в 1974 році, останній ремонт каналізаційних мереж відбувався в 1937 році, коли відбулась основна прибудова музею Леніна. Я нагадую, що Будинок вчителя збудований в 1912 році.

Тому на сьогоднішній день у нас є охоронний договір і по охоронному договору дійсно в нас прописана реставрація, яка мала відбутись ще в 2013-2014 роках. Тому я як керівник сьогодні несу відповідальність за своїх співробітників і за всіх людей, які у нас сьогодні є. У нас було багато творчої інтелігенції за останні два тижні, яких ми проводимо в міжкупольний простір, і дуже багато, хто говорить, що ми більше сюди не зайдемо, ми не проведемо жодного заходу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви сказали, що ви до грудня можете це зробити?

ФІДАНЯН О.Г. Ми плануємо, що всі вийдуть до середини листопада. В середині листопада заходять будівельники, які починають роботи.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, ми зараз не можемо, це не наше рішення, хоча для мене виглядає абсурдно, що в рік революції починаємо ремонт. З точки зору символів це дійсно виглядає трошки дивно. У нас указом Президента 2017 рік - рік 100-річчя Української революції і очевидно, що цей музей мав би бути центром святкування, а не центром ремонту.

ФІДАНЯН О.Г. А можна запитати: а з точки зору вчительства, яке іде в період нової української школи, яке не має в Києві жодного нормального будинку вчителя для його розвитку? Про вчительство думати не треба, правда? Вчительство таке зле, що не цінує свою історію.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви ж розумієте, що ми не про вчительство говоримо.

МАЗУР Т.В. Але до 100-річчя революції ми відреставруємо центральну будівлю.

ФІДАНЯН О.Г. 100-річчя революції до 21 року.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В 1921 році революція була похована, а не почалась.

ФІДАНЯН О.Г. Давайте розглянемо питання фінансування. Починаючи з 2013-2014 років, були запити на фінансування на виконання цих робіт. Були якісь перепетії, розуміючи, що у нас була Революція гідності, знову

були дефіцити місцевого бюджету, зараз на даний момент виділені кошти. Якщо ми не скористаємось можливістю, то ми можемо втратити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Давайте так. Вам гарантують, що ви туди повернетесь?

СОСНОВСЬКА Т.В. Але не в цій кімнаті, де ми зараз є.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Давайте вирішувати проблеми за мірою їх надходження. Ми поговоримо, є співробітник Інституту національної пам’яті, я хотів би ще провести безпосередньо з В’ятровичем розмову. Якщо там не планується якихось великих заходів, не планується, тоді ми будемо просити, щоб вони вас туди повернули

ЄЛЕНСЬКИЙ В.Є. Дивіться, а можна там провести, умовно кажучи, якусь асамблею чи якусь кульмінаційну подію 15 листопада і виселити?

СОСНОВСЬКА Т.В. Я дам відповідь. Усі події, які проводились в нашому відділі, вони проводились саме в приміщенні музею, саме в тій кімнаті, площею біля 70 квадратних метрів. яка знаходиться в лівому крилі. Ми ніколи не претендували і ті події, які у нас є в плані, вони не претендують на проведення їх у великому залі. Намір в тому, щоб ці наукові конференції, зустрічі провести саме в приміщенні музею.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Знову ж таки, якщо ви хочете провести "круглий стіл", ви його і в своєму музеї проведете. Дивіться, людям ремонт потрібно робити? Потрібно.

МАЗУР Т.В. Можна пояснити з точки зору технології? Є підготовчі роботи. які можна зробити зимою, а влітку почати реставрацію. Якщо ми входимо в підготовчі роботи весною, то ми літній час тратимо на підготовчі

роботи, а зимою не можемо робити реставрацію. Фактично втрачаємо 8 місяців.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Мене тут турбує лише те, чи заплановані у великому залі чи ще десь якісь заходи за участю керівництва держави?

МАЗУР Т.В. За участю керівництва держави нічого не буде.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, ми тримаємо це на контролі. Ми не можемо їм тут зараз щось рекомендувати, тому що в нас кворуму немає, щоб щось рекомендувати. Ми проведемо консультації з Володимиром В’ятровичем, тоді ще раз будемо в контакті і домовимось. Добре?

Дякую всім.